

Sporočilo za medije

Projekt »Za boljše zdravje in zmanjšanje neenakosti v zdravju«

KAKŠNIH NOVOSTI BOMO DELEŽNI V PREVENTIVNEM ZDRAVSTVENEM VARSTVU?

Ljubljana, 20. september 2016 – Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) smo v okviru projekta »Za boljše zdravje in zmanjšanje neenakosti v zdravju« oblikovali nove modele in pristope na področju preventivnega zdravstvenega varstva otrok, mladostnikov in odraslih. Prenovljeni pristopi so v največji možni meri prilagojeni potrebam uporabnic in uporabnikov, saj je zagotavljanje primerne obravnave in dostopnosti izjemnega pomena za krepitev zdravja ter zmanjševanje neenakosti v zdravju.

Temelji dolgoročnega zdravja posameznika se pričnejo oblikovati že pred rojstvom in se nadgrajujejo tekom življenja, zato prenovljeni programi vključujejo vzgojo za zdravje od nosečnosti dalje. S posodobljenimi programi in novimi stopnjevanimi intervencijami se želimo prilagajati spremembam in vsem prebivalcem Slovenije zagotoviti dostop do kakovostnih preventivnih zdravstvenih storitev.

PREVENTIVNI ZDRAVSTVENI PROGRAMI ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE – »ZDAJ.«

»Posodobili smo vsebine in način izvajanja preventivnih aktivnosti v porodnišnici ob rojstvu otroka in preventivne obiske, ki jih patronažne medicinske sestre izvajajo na domu otročnice in novorojenčka in s tem nudijo mladi družini zelo pomembno oporo,« je povedala **Polonca Truden Dobrin** z NIJZ in dodala: »Želimo se prilagajati spremembam, ki so nastale zaradi krajšanja ležalne dobe v porodnišnicah, kar je povzročilo, da se danes patronažne medicinske sestre srečujejo z drugačnimi težavami otročnic in novorojenčkov.« Osredotočila se je tudi na otroke in mladostnike: »Prevetrili smo vse dosedanje vsebine programa (preglede, zdravstveno-vzgojna svetovanja, individualne in skupinske oblike dela), preventivne preglede smiselno umestili glede na rast in razvoj otroka ter jih racionalno začrtali z opustitvijo nekaterih obiskov. Posodobili smo vsebine vzgoje za zdravje, ki pomembno prispevajo k osveščenosti in pridobivanju veščin za zdrav življenjski slog,« ter poudarila pomen povezovanja v lokalni skupnosti: »Poleg tega smo začrtali ukrepe, ki jih želimo v prihodnje povezati s podpornim okoljem in aktivnostmi v šoli in lokalni skupnosti. Seveda je ključno tudi to, da osebnega zdravnika pediatra, diplomirano medicinsko sestro, medicinskega tehnika, patronažno sestro, kliničnega psihologa in logopeda, ki izvajajo preventivni program, povežemo v močan tim in vsem otrokom omogočimo dobro

dostopnost programa. « Izpostavila je tudi, da je bil v projektu pripravljen poseben program za osipnike, to je mlade, ki niso vključeni v šolanje in tako izpadejo iz programa. »To je ena od novosti, ki smo jo pilotno preizkusili v okviru projekta in dobili zelo pozitivne rezultate.«

Preventivni program smo poimenovali program ZDAJ. – Zdravje danes za jutri. Vzpostavili smo spletno stran Programa preventivnega zdravstvenega varstva otrok in mladostnikov ZDAJ. na naslovu www.zdaj.net. Na spletni strani so ključne informacije o Programu preventivnega zdravstvenega varstva otrok in mladostnikov. V prvi vrsti je namenjena staršem, bodočim staršem, skrbnikom, otrokom, mladostnicam in mladostnikom.

PROGRAM INTEGRIRANE PREVENTIVE KRONIČNIH BOLEZNI IN ZMANJŠEVANJA NEENAKOSTI V ZDRAVJU – »SKUPAJ ZA ZDRAVJE«

Program podpira tako integrirano (celostno, povezano) preventivo kroničnih bolezni z okrepljenim medpoklicnim sodelovanjem znotraj zdravstvenega sistema kot skupnostni pristop v lokalnem okolju za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju z vključevanjem ranljivih oseb. Uvedena je tudi nova preventivna storitev za vključevanje neodzivnikov v preventivni program, izvajanje preventivnega pregleda in svetovanje na bolnikovem domu s pomočjo patronažne diplomirane medicinske sestre. Preventivni pregled s svetovanjem na bolnikovem domu omogoča vključevanje neozivnikov iz ranljivih skupin, ki se zaradi različnih ovir v preventivni program ne odzivajo. Prav tako so bila razvita nova orodja za zgodnje odkrivanje nekaterih kroničnih bolezni in stanj, npr. anksioznosti (tesnobe), funkcijske manjzmožnosti pri starejših, prilagojene in novo razvite pa so bile tudi številne preventivne obravnave v novo vzpostavljenih Centrih za krepitev zdravja, ki so namenjene osebam z dejavniki tveganja za kronične bolezni (KB), ogroženim za razvoj nekaterih najpogostejših KB in bolnikom s KB. »Nadgrajeni preventivni program za odrasle uporabnikom prinaša večjo informiranost in motiviranost ter posledično večjo vključenost v preventivni program, pri čemer smo poseben poudarek namenili vključevanju ranljivih oseb,« je povedala **Jožica Maučec Zakotnik** z NIJZ, ter nadaljevala, »nadgrajeni preventivni program zagotavlja tudi sprejemljivejše, uporabnikom približane preventivne obravnave, ki upoštevajo njihove potrebe. Ljudi smo vprašali, kaj pogrešajo, kje si želijo sprememb. Njihove predloge smo upoštevali pri nadgradnjah z vidika vsebin in metodoloških pristopov ter jih približali glede časovne razpoložljivosti in geografske dostopnosti.

Jožica Maučec Zakotnik je nadalje poudarila: »Prilagodili, nadgradili in na novo razvili smo skupinske delavnice in individualna svetovanja v centrih za krepitev zdravja, kjer udeleženci pridobijo strokovne informacije, veščine in podporo za dolgotrajno spremembo z zdravjem povezanega življenjskega

sloga, opuščanje tveganih navad, opolnomočenje za življenje s kronično boleznijo in krepitev duševnega zdravja. Poleg tega smo zasnovali intenzivnejše izvajanje aktivnosti krepitev zdravja, zdravstvene vzgoje ter skupnostnega pristopa za zmanjševanja neenakosti v zdravju v lokalni skupnosti, kjer igrajo centri za krepitev zdravja ključno povezovalno in izvajalsko vlogo.

»Skupnostni pristop z vključevanjem vseh ključnih inštitucij in deležnikov ter nevladnih organizacij v načrtovanje in izvajanje dogovorjenih ciljanih aktivnosti za krepitev zdravja in zmanjševanje neenakosti v zdravju je najučinkovitejši in za uporabnike najprijaznejši ukrep za doseganje zdravja in blagostanja v lokalni skupnosti,« je prepričana Jožica Maučec Zakotnik, ki je nadaljevala: »Tak pristop pa zahteva družbeno angažiranje in sistemsko podporo.«

Projekt »Za boljše zdravje in zmanjšanje neenakosti v zdravju« je bil financiran s strani Norveškega finančnega mehanizma. Podrobnejše informacije o prenovljenih preventivnih programih zdravstvenega varstva za otroke, mladostnike in odrasle najdete v priloženih gradivih.

Služba za komuniciranje

Nacionalni inštitut za javno zdravje

Trubarjeva 2, SI-1000 Ljubljana

Telefon: 01 2441 494, 01 2441 572

pr@nijz.si

www.nijz.si

[Podatkovni portal NIJZ](#)

